

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

**КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Пояснювальна записка

до дипломної роботи

МАГІСТР

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: "Управління розвитком експортного потенціалу підприємства на основі процесного підходу"

Виконала: студентка 2 року навчання,
групи 8.06.47.12.01, 2
спеціальності 8.03060104 "Менеджмент
зовнішньоекономічної діяльності"

Смолка А.М.

Керівник: к.е.н., доцент Черкасов В.І.

Рецензент: д.е.н., Іванов Ю.Б.

В сучасних умовах кризового стану майже усіх сфер національного господарства України експорт є стабілізуючим фактором, який сприяє розв'язанню першочергових економічних та соціальних проблем. У процесі адаптації української системи господарювання пильна увага повинна приділятися управлінню формуванням та використанню експортного потенціалу суб'єкта як індикатора його здатності адекватно співпрацювати із зовнішнім середовищем.

Експортний потенціал, зокрема, розглядаються в теорії та практиці у площині як держави, регіону, галузі, так і первинної ланки національного господарства, її спроможності до певних, відповідних до виду аналізованого потенціалу, дій. Початкові імпульси формування експортного потенціалу усього господарського комплексу держави надходять, насамперед, від такого суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності, як підприємство. Актуальність обумовлена тим фактом, що на сьогодні завдання розвитку експортного потенціалу підприємства є невирішеним оскільки існують нерелізовані резерви підприємства. Варто зауважити, що проблему управлінського підходу до експортного потенціалу у теоретичному та прикладному плані досліджено недостатньо. Питання, пов'язані із сутністю потенціалу підприємства, методикою та методологією його формування, розглядаються в наукових працях лише у площині таких його видів, як економічний, виробничий (промисловий), трудовий. Суто експортний потенціал висвітлюється лише на рівні галузі, регіону або держави. На кожному з рівнів національного господарства процес визначення експортного потенціалу набуває специфічних ознак, що потребує окремого розгляду.

Серед досліджень проблем управління експортною діяльністю підприємства заслуговують на особливу увагу роботи таких українських учених, таких як В.Андрійчук, О.Білорус, С.Бестужева, В.Геєць, М. Дудченко, Ю.Іванов, А.Кредисов, Г.Климко, І.Лукінов, Д.Лук'яненко, Ю.Макогон, П.Маковеев, Ю.Пахомов, І.Піддубний, Л.Піддубна,

В.Пономаренко, А.Поручник, Є.Савельєв, А.Філіпенко, О.Шнирков. Значний внесок у розвиток теоретичних та науково-методичних засад управління експортною діяльністю на різних рівнях економічного аналізу зробили такі зарубіжні учені, як Є.Бабін, Е.Бабкін, П.Друкер, О.Кирєєв, В.Круглов, Ф.Левшин, Л.Радеба, Л.Стровський, Р.Фатхутдінов.

Метою даної роботи є розгляд теоретичних і методичних основ управління розвитком експортного потенціалу підприємства на основі вирішення наступних завдань:

визначити сутність експортного потенціалу;

проведення аналізу факторів формування та розвитку експортного потенціалу підприємства;

дослідити методичні підходи до використання експортного потенціалу підприємства;

проведення комплексного аналізу господарської діяльності ДП заводу «Електроважмаш»;

обґрунтування процесного підходу управління розвитком експортним потенціалом підприємства;

розробити комплекс заходів з метою підвищення ефективності управління розвитком експортним потенціалом підприємства;

привести економічне обґрунтування рекомендацій щодо вдосконалення процесу управління розвитком експортного потенціалу підприємства.

Об'єктом дослідження є процес формування та використання експортного потенціалу ДП заводу «Електроважмаш».

Предметом дослідження є теоретичні і прикладні аспекти управління розвитком експортного потенціалу.

Теоретичною та методологічною основою дипломної роботи є наукові праці вчених з досліджень проблематики розвитку експортного потенціалу на усіх рівнях національного господарства держави, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених.

Досягнення мети дослідження ґрунтувалось на використанні сукупності наукових методів. Зокрема метод теоретичного узагальнення був використаний при дослідженні теоретичних основ управління розвитком експортної діяльності підприємств; факторного аналізу та системно-структурного методу – при розробці економічного та фінансового аналізу діяльності підприємства; структурно-динамічного та економіко-статистичного методів – при дослідженні та аналізі зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Інформаційною базою дослідження стали офіційні матеріали Державного комітету статистики України і Харківського обласного статистичного управління, інформаційно-аналітичні матеріали та науково-методичні розробки, дані річної статистичної звітності ДП заводу «Електроважмаш».

Наукова новизна одержаних результатів полягає в удосконаленні теоретичного і методичного забезпечення з формування, обґрунтування і вибору політики управління формуванням та використанням експортного потенціалу підприємства. Основні наукові результати полягають у такому:

виявлені переваги та недоліки кожного підходу до трактування поняття «експортний потенціал», запропонований поняття, що враховує всі недоліки;

структуровано фактори формування та розвитку експортного потенціалу підприємства;

розгляд процесного підходу в управлінні розвитком експортного потенціалу підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає в узагальненні теоретичних і методичних засад управління розвитком експортного потенціалу підприємства на основі розроблених заходів, які доведені до рівня практичних рекомендацій і можуть бути використані у роботі підприємств.

